

H K

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

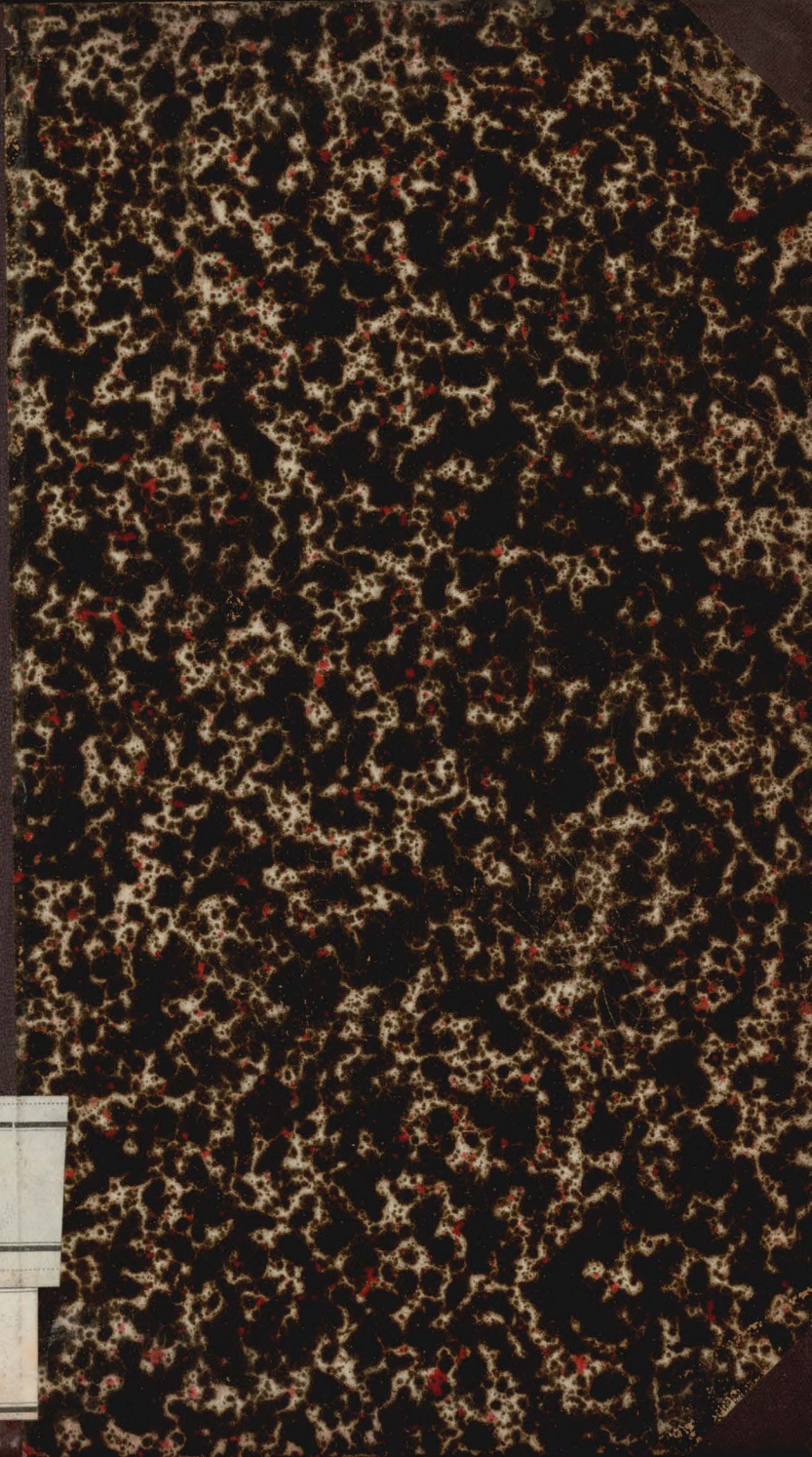
123

124

125

126

118

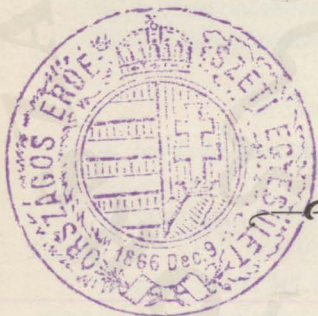

A SELMECZBÁNYAI

M. KIR. BÁNYÁSZATI ÉS ERDÉSZETI

FŐISKOLA

TANTERVE ÉS RENDSZABÁLYAI.

A. k. 2120. p.

IX/4.

IV

SELMECZBÁNYA,

NYOMATOTT JOERGES ÁGOST ÖZVEGYE ÉS FIA KÖNYVSZAJTÓJÁN

1904.

Áll. Ell. 2018
OEE Könyvtár

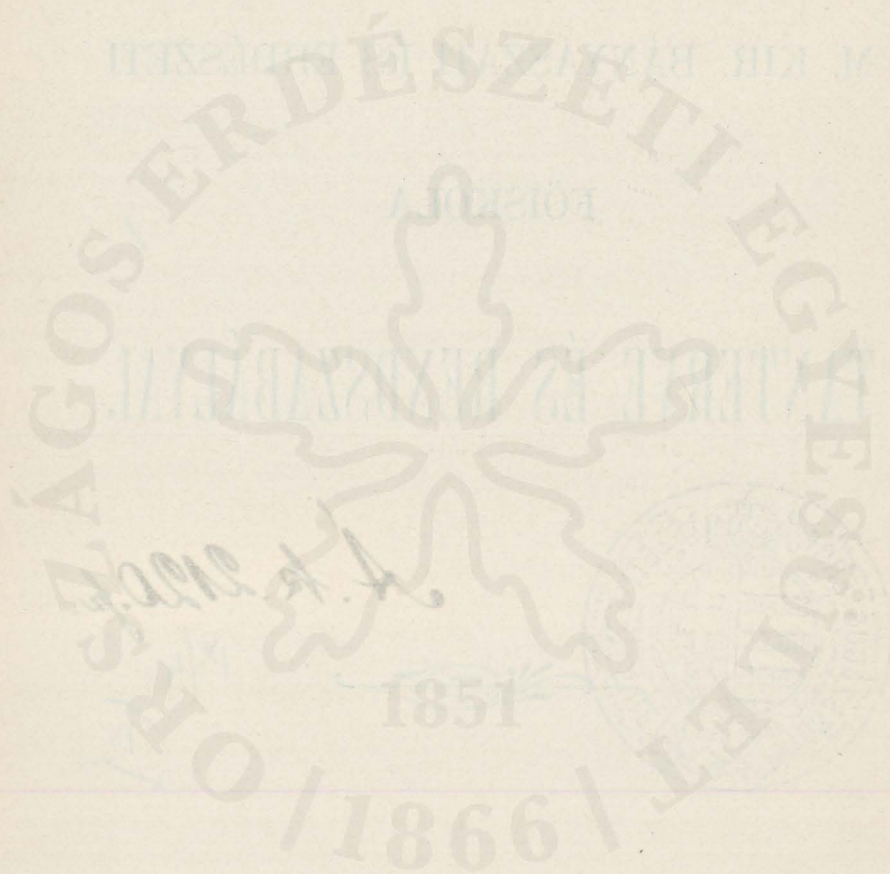
DRÁGAS ÉRTELMI ÉRTÉKŰ
KÖNYVTÁR

A BETHLENKÖNYVTÁR

A KIR. BETHLENKÖNYVTÁR BETHLÉN

BETHLÉN

ÁLLAMTULAJDONOS

1851

1866

I. FEJEZET.

A főiskola feladata, szakosztályai és tanterve.

1. §.

A m. kir. bányászati és erdészeti főiskola feladata: rendszeres tanítás útján bányamérnökök, kohómérnökök és erdőmérnökök gyakorlati irányú kiképzése tudományos alapon.

A főiskola
célja.

2. §.

A főiskola négy szakosztályra tagozódik; ezek a következők:

Szak-
osztályok.

a) *A bányászati ágazatnál:*

1. a bányamérnöki szakosztály,
2. a fémkohómérnöki szakosztály,
3. a vaskohómérnöki szakosztály.

b) *Az erdészeti ágazatnál:*

4. az erdőmérnöki szakosztály.

A tanulmányi idő minden egyes szakosztálynál négy évre terjed.

A bányahatósági szolgálatra készülő ifjak a fennálló törvények és szabályok szerint megkívánt jogi képzettség megszerzése után a bányamérnöki szakosztály tantárgyait hallgatják.

3. §.

Az egyes szakosztályok tanterve:

A) Bányamérnöki szakosztály.

Téli félév.

I. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mennyiségtan I. rész . . .	8	6	Mennyiségtan II. rész . .	8	4
Ábrázoló geometria I. rész	4	—	Ábrázoló geometria II. r.	4	—
Konstruktív rajz I. rész . .	—	6	Konstruktív rajz II. rész .	—	6
Chemia I. rész	6	—	Chemia II. rész	4	—
Nemzetgazdaságtan	3	—	Fizika I. rész	3	—
	21	12	Technikai rajz I. rész . .	—	4
				19	14

Téli félév.

II. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mechanika és szilárds. I. r.	5	2	Mechanika és szilárds. II. r.	5	2
Mineralógia	5	2	Geológia és gyakorlat . .	5	4
Chemiai analízis I. rész . .	1	8	Ásványok meghatározása	—	2
Fizika II. rész	3	—	Paleontológiai gyakorlat .	—	4
Technikai rajz II. rész . .	—	6	Geodézia I. rész	4	8
Közigazgatási- és magánjog és bányászati adminisz- tráció	3	—	Számviteltan	2	—
	17	18	Kereskedelmi- és váltójog	3	—
				19	20

Téli félév.

III. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Általános géptan I. rész . .	7	6	Általános géptan II. rész .	5	4
Középités tan I. rész	4	4	Középités tan II. rész . . .	3	6
Telepismerettan	3	—	Geodézia II. rész	4	6
Út- és vasútépítés tan . . .	3	2	Elektrotechnika	4	4
Kohászati enciklopédia . .	3	—	Híd- és vízépítés tan . . .	3	2
	20	12		19	22

Téli félév.

IV. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Bányaműveléstan I. rész	6	} 8	Bányaműveléstan II. rész	6	} 8
Érc-ésszénélőkészítést. I. r.	4		Érc- és szénélőkészít. II. r.	4	
Bányaméréstan	3	6	Bányagéptan II. rész	3	5
Bányagéptan I. rész	3	3	Bánya- és vízjog	3	—
Bányatelepek tervezése	2	4	(Kémlészeti gyakorlat)	—	4
	18	21		16	17

B) Vaskohómérnöki szakosztály.

Téli félév.

I. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mennyiségtan I. rész	8	6	Mennyiségtan II. rész	8	4
Ábrázoló geometria I. rész	4	—	Ábrázoló geometria II. rész	4	—
Konstruktív rajz I. rész	—	6	Konstruktív rajz II. rész	—	6
Chemia I. rész	6	—	Chemia II. rész	4	—
Nemzetgazdaságtan	3	—	Fizika I. rész	3	—
	21	12	Technikai rajz I. rész	—	4
				19	14

Téli félév.

II. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mechanika és szilárds. I. r.	5	2	Mechanika és szilárds. II. r.	5	2
Mineralogia	5	2	Grafosztatika	3	4
Chemiai analízis I. rész	1	8	Tüzeléstan	3	—
Fizika II. rész	3	—	Geodezia I. rész	4	8
Technikai rajz II. rész	—	6	Chemiai analízis II. rész.	1	8
Közigazgatási és magánjog és bányászati adminis- tráció	3	—		16	22
	17	18			

Téli félév.

III. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Általános géptan I. rész . . .	7	6	Általános géptan II. rész.	5	4
Középités tan I. rész . . .	4	4	Középités tan II. rész. . .	3	6
Út- és vasutépítés tan. . .	3	2	Híd- és vízépítés tan . . .	3	2
Chemiai analízis III. rész.	—	4	Elektrotechnika	4	4
Bányászati enciklopédia .	3	—	Chemiai analízis IV. rész	—	4
	17	16	Számviteltan	2	—
				17	20

Téli félév.

IV. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Vaskohásztan I. rész . . .	7	—	Vaskohásztan II. rész . . .	5	—
Vaskohótelepek tervez. I. r.	2	6	Vaskohótelepek tervez. II.r.	2	6
Vaskohászati géptan I. rész	3	4	Vaskohászati géptan II. r.	4	4
Vaskémlésztan	1	6	Kalorimetrikus gyakorlat.	—	6
Általános géptan III. rész	3	3	Kereskedelmi- és váltófog	3	—
	16	19	Bánya- és vízjog	3	—
				17	16

C) Fémkohómérnöki szakosztály.

Téli félév.

I. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mennyiség tan I. rész. . . .	8	6	Mennyiség tan II. rész . . .	8	4
Ábrázoló geometria I. rész	4	—	Ábrázoló geometria II. rész	4	—
Konstruktív rajz I. rész . .	—	6	Konstruktív rajz II. rész .	—	6
Chemia I. rész	6	—	Chemia II. rész	4	—
Nemzetgazdaságtan	3	—	Fizika I. rész	3	—
	21	12	Technikai rajz I. rész . . .	—	4
				19	14

Téli félév.

II. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mechanika és szilárds. I. r.	5	2	Mechanika és szilárds. II. r.	5	2
Mineralógia	5	2	Tüzeléstan	3	—
Chemiai analízis I. rész .	1	8	Geodézia I. rész	4	8
Fizika II. rész'	3	—	Chemiai analízis II. rész.	1	8
Technikai rajz II. rész . .	—	6	Kereskedelmi- és váltófog	3	—
Közigazgatási- és magánjog és bányászati adminisz- tráció.	3	—	Számviteltan	2	—
	17	18		18	18

Téli félév.

III. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Fémkohógéptan I. rész. . .	4	4	Fémkohógéptan II. rész . .	3	4
Középités tan I. rész . . .	4	4	Középités tan II. rész . . .	3	6
Út- és vasutépítés tan. . .	3	2	Híd- és vízépítés tan . . .	3	2
Chemiai analízis III. rész.	—	8	Elektrotechnika	4	4
Bányászati enciklopédia .	3	—	Pénzverés zettan	2	—
	14	18	Chemiai analízis IV. rész	—	4
			Bánya- és vízjog	3	—
				18	20

Téli félév.

IV. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Fémkohászattan I. rész . .	6	—	Fémkohászattan II. rész . .	5	—
Fémkohótelepek tervez. I. r.	1	4	Fémkohótelepek terv. II. r.	1	6
Elektrochémiá	3	4	Chemiai technológia. . . .	4	—
Fémkémle szettan I. rész . .	1	4	Fémkémle szettan II. rész . .	1	4
Chemiai analízis V. rész . .	1	8	Fémkohógéptan III. rész . .	3	4
Vaskohászati enciklopédia	2	—	Chemiai analízis VI. rész	1	8
Kohászati gyakorlat	—	4		15	22
	14	24			

D) Erdőmérnöki szakosztály.

Téli félév.

I. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Mennyiségtan I. rész . . .	8	6	Chemia II. rész	5	—
Ábrázoló geometria I. rész	4	—	Fizika	3	—
Chemia I. rész	6	—	Általános geológia.	3	4
Konstruktív rajz I. rész . .	—	6	Technikai rajz I. rész . . .	—	4
Nemzetgazdaságtan	3	—	Kereskedelmi- és váltójog	3	—
	21	12	Számviteltan	2	—
				16	8

Téli félév.

II. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Növénytan I. rész	4	6	Növénytan II. rész	4	12
Mechanika és erd. géptan	5	4	Talajtan	3	4
Középtéstan I. rész	4	4	Középtéstan II. rész	3	6
Erdészeti-állattan	3	2	Erdőbecsléstan	5	8
Klimatan	2	—	Közgazgatási- és magánjog	3	—
Agrikultur chemiai analízis	1	4		18	30
	19	20			

Téli félév.

III. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Erdőérték számítástan . . .	3	2	Erdőműveléstan	5	8
Erdőrendezéstan I. rész . .	4	4	Erdőrendezéstan II. rész . .	4	8
Erdészeti földméréstan I. r.	4	4	Erdész. földméréstan II. r.	3	8
Út- és vasutépítéstan . . .	3	2	Víz- és hidépítéstan	3	2
Erd. stat. és adminisztráció	3	—	Növénykörtan	2	—
Technikai rajz II. rész . . .	—	6	Gyümölcsfa tenyésztéstan	1	2
	17	18		18	28

Téli félév.

IV. évfolyam.

Nyári félév.

Tantárgy	Előadás	Gyakorlat	Tantárgy	Előadás	Gyakorlat
Erdővédelemtan	3	2	Mező- és legelőgazdaságt.	4	2
Vadászat- és fegyvertan .	3	10	Halászat	1	2
Fák anatómiája és fiziológ.	2	2	Gyakorlati elektrotechnika	3	2
Erdészeti szállítási eszközök és berendezések I. rész .	3	2	Erd. száll. eszközök és be- rendezések II. rész . .	3	2
Erdőhasználatlan és erdés- zeti iparműtan I. rész .	5	4	Erdőhasználatlan és erd. iparműtan II. rész . . .	4	8
Erdészeti törvények . . .	3	—	Lövészet	—	8
	19	20	Vadpatak szabályozás . .	2	—
			Gyakorlati közigazgatás .	1	—
			Erdészeti kísérletek . . .	—	4
				18	28

Az elméleti tanítással szoros kapcsolatban áll a gyakorlati oktatás. A hallgatók az illető tanár vezetése alatt e végből rendszeres gyakorlati kirándulásokat, évenként pedig egy vagy két nagyobb tanulmányi utat tesznek, a mely az ország határain túl is terjedhet.

1851

1866

II. FEJEZET.

Fölvételi, tanulmányi és fegyelmi szabályzat.

4. §.

A hallgatók osztályozása. A bányászati és erdészeti főiskola hallgatói rendesek vagy vendégek.

5. §.

Rendes hallgatók. Rendes hallgatókúl oly ifjak vétetnek fel, a kik gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványt nyertek.

6. §.

Vendégek. Olyan egyének, a kik mint vendégek csak *egy-egy tantárgyat* kívánnak a főiskolán hallgatni, kötelesek erre a tanács engedélyét kikérni, a mely engedély azonban hanyagság vagy a főiskolai szabályoknak nem teljesen megfelelő magaviselet esetén bármikor visszavonható.

A vendég-hallgatók nem rendes indexet, hanem csak indexlapot kapnak. A választott tantárgyak hallgatását, kívánságukra, a rektor igazolja.

7. §.

Fölvétel és beiratás. A fölvétel és beiratás a téli félévre október 6-án és 7-én, a nyári félévre márczius 6-án és 7-én történik.

Október 15-éig, illetőleg márczius 15-éig a rektor, ezen túl csak az illetékes minister engedélyezheti a fölvételt.

A fölvétetni óhajtó a kellő bizonyítványokkal fölszerelve a főiskola rektoránál, ennek akadályoztatása esetén helyettesénél, jelentkezik.

A jelentkező azután a titkárnál beiktatási díj fejében 10 koronát és a főiskolai segélyző-egyesület javára 10 korona tag-sági díjat fizet le, bemutatja azokat az eredeti okmányokat, a melyeknek alapján fölvétele történt, átadja származási ívét és

átveszi a nevére kiállított indexet, az igazolójegyet és a főiskolai rendszabályok egy példányát.

Az index minden lapjára szükséges 30 filléres bélyeget a hallgató szerzi be.

8. §.

A hallgatók a főiskolán tandíjat nem fizetnek.

Tandíj.

9. §.

A rendes hallgatók kötelesek a tanterv 2. §-ában föl- Szakosztály
sorolt szakosztályok valamelyikébe belépni. és tantárgyak
választása

A szakosztályt és az egyes félévekben hallgatandó tantárgyakat a hallgatók szabadon választhatják, azzal a megszorítással:

1. hogy két oly tantárgyra be nem iratkozhatnak, a melyekből az előadások vagy a velök kapcsolatos rajzórák vagy gyakorlatok egy és ugyanazon időre esnek, sem pedig oly tantárgy második részére, a melynek első részét még nem hallgatták;

2. hogy a választott szakosztály tantárgyaiból hetenkint 26-nál több és 14-nél kevesebb előadási órát nem vállalhatnak.

Ha valamely hallgató egy szakosztályt teljesen végzett és még egy más szakosztályt kíván végezni, ebben az esetben a hetenkint elvállalt előadási órák száma 14-nél kevesebb is lehet. Kevesebb lehet továbbá abban az esetben is, ha valamely hallgatónak a választott szakosztály elvégzéséhez csak néhány tárgyat kell hallgatnia s e tantárgyak heti óraszámja 14-nél kisebb.

3. a 17. §. értelmében ismétlésre kötelezett tantárgyakra föltétlenül be kell iratkozni. A felvett tantárgyaktól a kapcsolatos rajzok és gyakorlatok elválaszthatatlanok.

Egyébiránt ajánlatos, hogy a hallgatók tanulmányaikat abban a rendben folytassák, a melyet az illető szakosztály tanterve megszab.

10. §.

A hallgató minden félév elején, az előadások megkezdése előtt, sajátkezűleg bejegyzi indexébe azokat a tantárgyakat, a melyeket a félév folyamán hallgatni kíván. Az így kitöltött indexet bemutatja a választott szakosztály főnökének, ki azt

ha a bejegyzés szabályszerűen történt, helybenhagyja, ellenkező esetben módosítja s aláírásával megerősítve visszaadja.

A szakosztály főnöke által aláírt indexet köteles a hallgató a félév első előadási óráján aláírás végett bemutatni az előadó tanároknak, a kik őt csak ennek alapján bocsáthatják előadásaikhoz.

Az így megállapított tanrendet a hallgató minden félévben csak egyszer és legfőljebb október, illetve márczius 15-éig változtathatja meg, köteles azonban *ezt a változtatást az illető szakosztály főnökének és az előadó tanároknak is azonnal bejelenteni.*

11. §.

Szorgalom.

Kötelesek a hallgatók az általuk választott előadásokat rendszeren látogatni, az előadásokkal kapcsolatos rajzoló-, tervező-, szerkesztő órákon, laboratoriumi és külső gyakorlatokon szorgalmasan résztvenni s a házi dolgozatokat és feladatokat elkészíteni. Szorgalmuk felől a tanár névsorolvasás, az előadásokon tanúsított figyelem, a gyakorlatokon felmutatott előmenetel, a rajzórákban elkészített rajzok és a félév folyamán netalán tartott kollókviumok alapján szerez meggyőződést.

12. §.

Szorgalmi osztályzat.

A hallgatók a félév végén indexeikkel ismét jelentkeznek az illető tanároknál, a kik, tekintettel az előbbi §-ra, a kiérdemelt szorgalmi osztályzatot »jeles,« »jó« vagy »elégséges« fokozat szerint bejegyzik.

Az előadásokon, gyakorlatokon, valamint a rajzórakon tanúsított szorgalomból a hallgató külön-külön szorgalmi osztályzatot kap; »nem szorgalmas« osztályzat nem iratik be az indexbe, azért a szorgalmi osztályzat hiánya rossz osztályzatnak tekintendő.

13. §.

Szorgalmi osztályzat hiánya.

A ki a félév folyamán valamely tantárgyból az előadásokon, gyakorlaton vagy rajzórakon szorgalmat nem tanúsított, a vizsgára nem bocsátható és a 17. §. értelmében a tantárgyat ismételni tartozik.

14. §.

Az erkölcsi magaviseletre vonatkozó osztályzatot a főiskola tanácsának határozata alapján minden félév befejezése után a titkár írja be az indexekbe, a következő fokozat szerint: a szabályoknak »teljesen megfelelő« vagy »nem egészen megfelelő.« Azt pedig, hogy a hallgató részt vett-e a nagy gyakorlati kirándulásokon, vagy nem, a szakosztály főnöke, esetleg a gyakorlatot vezető tanár jegyzi be az indexekbe.

15. §.

A m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán minden félév végén nyilvános rendes szóbeli vizsgálatok s ezek után minden félév végén és október hó elején, az arra kitűzött napokon, nyilvános pótló szóbeli vizsgálatok tartatnak. Vizsgálatok.

1. *Rendes vizsgálatok.* A rendes hallgatók minden félév végén betűrendben vizsgázni tartoznak azokból a tantárgyakból, melyeket az erre a félévre választott szakosztály tananyagából elvállaltak vagy a melyeknek ismételtsére köteleztettek.

Azönkívül vizsgázhatnak még más szakosztály oly tantárgyaiból is, a melyeket a lefolyt félévben hallgattak; de erre nem köteleztetnek.

Ha azonban más szakosztály tantárgya helyettesíti (a 48. §. értelmében) a választott szakosztály enciklopédikus tantárgyát, akkor a hallgató ebből a tantárgyból is vizsgázni köteles.

2. *Pótló vizsgálatok.* Aki valamely elvállalt tantárgyból, a melyből vizsgázni köteles, az első félév végén tartott rendes vizsgálaton meg nem felelt, ebből a tantárgyból (illetőleg a tantárgy e részéből), ha szándékát július 1-ig bejelentette, a második félév végén pótló vizsgálatot tehet, s ha ezt sem állja ki, a pótló vizsgálatot a következő október hó elején megismételheti.

Aki pedig valamely elvállalt tantárgyból, melyből vizsgázni köteles, a nyári félévben tartott rendes vizsgálatot ki nem állott, ebből a tantárgyból (illetve a tantárgy e részéből) a következő október hó elején pótló vizsgálatot tehet, s ha ezt sem állja ki, a pótló vizsgálatot a nyári szemeszter elején megismételheti.

Valamely tantárgy második részéből rendes vagy pótló vizsgálatot csak az tehet, a kinek az első részből vizsgálati eredménye van.

Ha tehát valaki az első szemeszter végén egész évi tantárgy első részéből nem nyert osztályzatot, a tantárgy második félévi folyamából rendes vizsgára nem bocsátható és pótló vizsgálatra is csak abban az esetben, ha az első részből a pótló vizsgát előzőleg eredménnyel tette le.

Aki ily vizsgaköteles tantárgyból nem képes vizsgaeredményt felmutatni, melyet más egyenrangú főiskolán hallgatott, pótló vizsgálatra jelentkezhetik, és abban az esetben, ha a tantárgy előadására kitűzött szemeszterre való beiratkozás alkalmával beigazolja, hogy a pótló vizsgát eredménnyel kiállotta, felmenthető a kérdéses tantárgy hallgatása alól.

Aki valamely rajzból kellő eredményt kimutatni nem képes, köteles a hiányzó rajzokat pótolni és a pótvizsgák idejében rajzbeli vizsgálatot tenni, a mely 8 óránál tovább nem tarthat.

Aki a kitűzött napon a pótló vizsgálaton meg nem jelenik, annak a főiskola rektora, kellően megokolt kérvény alapján, de csak a pótló vizsgálatokra megszabott időn belül, más napot tűzhet ki a pótló vizsgálat letételére. Ilyen esetben a hallgató a pótló vizsgálat díján kívül minden vizsgálat után 10 K-t fizet a főiskola segélyző-egesülete javára.

A hallgató oly tantárgyból, a melyből vizsgázni nem köteles, a pótló vizsgálatok alkalmával bármely félévben jelentkezhetik a vizsga pótlása végett.

16. §.

A félévi tantárgyakból vagy valamely tantárgynak egy félév alatt előadott részéből a pótló vizsgálatért 10 K díj fizetendő a titkárnál. A fizetést a pótló vizsgálat előtt nyugtatóval kell igazolni.

17. §.

Ismételt
hallgatás.

A hallgató azt az elvállalt tantárgyat, melyből vizsgázni köteles, a következő félévben, a melyben a tantárgy újra előadatik, ismételve hallgatni tartozik:

a) ha a félév folyamán a tantárgyból tartott előadásokon, gyakorlatokon vagy rajzórán szorgalmat nem tanúsított vagy a tantárggyal kapcsolatos rajzokat el nem készítette;

b) ha a rendes vagy a pótló vizsgálatot letenni elmulasztotta s mulasztását a vizsgálatot követő két nap alatt kellően nem indokolta.

Ha a vizsgálati eredmény hiánya egész évi tantárgy második részére vonatkozik, akkor a hallgató csak ezt a részt tartozik ismételni.

Ha a hallgató valamely tantárgy ismételt hallgatására köteleztetett, ez a kötelessége akkor is fennáll, ha indexét záradékkoltatta és új fölvétel alapján akarja tanulmányait folytatni.

Valamely tantárgy ismételt hallgatásával a vele kapcsolatos rajzórának és gyakorlatoknak ismétlése is jár. A hallgató azonban az ismételt tantárgyak mellett a 9. §-ban körülírt megszorítással más tantárgyakat is hallgathat.

Aki az indexét a tanár által kitűzött időben nem iratja alá, köteles a főiskola segélyző-egyesülete javára minden tantárgy után két korona birságot fizetni.

18. §.

Aki az előadásokat egy félévben hat héten keresztül nem látogatja s mulasztását idejekorán be nem jelentette és kellőleg nem indokolta, ismételni köteles az egész szemesztert.

19. §.

Aki valamely tantárgyból ismételt hallgatás után sem tud vizsgaeredményt felmutatni, elbocsáttatik a főiskoláról. Elbocsátás a főiskoláról.

Az elbocsátott hallgató szülei, illetőleg gyámja erről írásban értesítetnek.

20. §.

A vizsgálat eredményét a tanár a szorgalmi osztályzattal egyszerre jegyzi be az indexbe a következő fokozat szerint: A vizsgálati osztályzat.
»jeles«, »jó«, »elégséges«. Elégtelen osztályzat nem jegyeztetik be, azért a vizsgálat eredményének hiánya rossz osztályzatnak tekintendő.

21. §.

Oly hallgatók, a kik minden kötelező tantárgyból eredménynyel vizsgáztak, a félév elején megváltoztathatják a szakosztályt. Szakosztály-változtatás.

Aki azonban egy kötelező tantárgyból eredményt felmutatni nem bír, a szakosztályt csak a főiskola tanácsának engedelmével változtathatja meg, ha az utolsó félévben minden tantárgyból legalább jó szorgalmi osztályzata van. Ilyen esetben a hallgató annak a tantárgynak ismételt hallgatásától fölmenthető, ha az az ujonnan választott szakosztály tantárgyai között nem foglaltatik.

Több vizsgálati eredmény hiányánál vagy csak elégséges szorgalmi osztályzatnál a szakiskola változtatása meg nem engedhető.

22. §.

Államvizsga.

Aki a bányászati és erdészeti főiskola valamely szakosztályát, mint rendes hallgató, teljesen végezte és azután a választott szak körébe vágó, rendszeresen kezelt üzemeknél a megkívánt időn át gyakorlati szolgálatban állott, államvizsgára bocsáttatik és ha az »államvizsga szabályzat«-ban (III. és IV. fejezet) előírt követelményeknek megfelel, oklevelet nyer.

23. §.

Ösztöndíjak.

A bányászati és erdészeti főiskolán a rendes hallgatók részére a következő ösztöndíjak vannak rendszeresítve:

- a) két Ferencz József nevet viselő, egyenkint 600 K-t (aranyban) tevő ösztöndíj;
 - b) harmincz 600 koronás bányászati ösztöndíj;
 - c) harmincz 600 koronás erdészeti ösztöndíj;
 - d) több 1000 koronás bányahatósági segélyző díj;
 - e) két 600 koronás erdészeti »Bedő Albert«-ösztöndíj;
 - f) két 600 koronás Volny József-féle bányászati ösztöndíj;
 - g) két 400 koronás gróf Andrassy Dénes-féle ösztöndíj,
- még pedig egy bányászati s egy erdészeti;
- h) egy 90 koronás Goldbrunner-féle bányászati ösztöndíj;
 - i) egy a »Magyar Vas- és Gépgyárosok Egyesülete« által kitűzött 200 koronás bányászati ösztöndíj.

Az ösztöndíj élvezete amaz év szeptember havának végeig tart, amelyben az illető hallgató tanulmányait befejezi. Abban az esetben pedig, ha valamely hallgató tanulmányait a téli félévben fejezi be, ösztöndíja ugyanazon év február havának végével szűnik meg.

Okleveles erdőmérnökök számára egy 2000 koronás állami ösztöndíj van rendszeresítve, melyet külön pályázat alapján az illetékes minisztérium adományoz a főiskolai tanács ajánlatára.

Az ösztöndíjak megüresedéséről a hallgatók minden alkalommal pályázati hirdetésny útján nyerneik értesülést.

24. §.

A főiskolán rendszeresített ösztöndíjakra csak olyan rendes hallgatók tarthatnak számot, a kik: Ösztöndíj-
adományozás

1. a folyamodvány benyújtása előtti félévben minden tantárgyból, akár kötelesek voltak belőle vizsgázni, akár nem, legalább jó szorgalmi osztályzatot nyertek és szorgalmuk a folyó félévben sem esik kifogás alá;

2. minden hallgatott tantárgyból, a melyből vizsgázni kötelesek voltak, sikerrel vizsgáztak és jeles és jó osztályzataik száma az összes vizsgálati és rajzosztályzatok számának legalább 50%-át teszi;

3. jó magaviseletűek és vagyontalanok.

A vagyontalanság kimutatása hatóságilag kiállított szegénységi bizonyítvánnyal történik. Ennek tartalmaznia kell:

a) a folyamodónak nevét és illetőségét;

b) szüleinek állását, foglalkozását és ellátatlan testvéreinek számát;

c) szüleinek vagy esetleg a folyamodónak vagyoni állapotát vagy jövedelmét;

d) a folyamodó vagy testvérei által netalán élvezett ösztöndíj vagy segély minőségét és nagyságát;

e) az adóösszeget, a melyet a szülők vagy esetleg a folyamodó fizet.

25. §.

Az ösztöndíjas hallgatók kivétel nélkül részt venni kötelesek a tanulmányi utazásokon. Kötelesek továbbá, a második tanév befejezésétől kezdve, a nagy szünetben üzemi szolgálatot teljesíteni, megfelelő napidíj mellett. Annak ellenőrzése végett, hogy a nagy szünet valóban gyakorlati ismeretek szerzésére használták fel, a szünet leteltével jelentést tartoznak benyújtani foglalkozásukról az illető üzem közvetlen vezetőjének, kinek észrevételei az indexbe bevezettetnek. A szüneti

alkalmaztatás alól a rektor ajánlatára csak az illetékes miniszter adhat felmentést.

26. §.

Ösztöndíjas
hallgató
szakosztály-
váltóztatása.

A bányászati ösztöndíjat élvező hallgató nem léphet át az erdőmérnöki szakosztályba, viszont az erdészeti ösztöndíjat élvező hallgató sem léphet át a bányászati szakosztályok egyikébe ösztöndíjának megtartásával.

Ha valamely bányászati ösztöndíjas hallgató a bányászati szakosztályok egy másikába lép át, ösztöndíját csak abban az esetben tarthatja meg, ha mindazokból a tantárgyakból, a melyeket az újonnan választott szakosztály tantárgyai közül már hallgatott, vizsgálati eredményt képes felmutatni.

A főiskola tanácsa azonban ettől kivételesen el is tekinthet s külön folyamodvány alapján szorgalom, jó magaviselet és előmenetel által kitűnt bányászati ösztöndíjas hallgatónak, különösen, ha egy szakosztályt már elvégzett, megengedheti, hogy más bányászati szakosztályba való átlépés után megtartsa ösztöndíját akkor is, ha az ezen §. 1. pontjában foglalt föltételnek meg nem felelt. Ebben az esetben a hallgató az újonnan választott szakosztály már hallgatott tantárgyaiból a hiányzó vizsgákat a legközelebb tartandó rendes vizsgálatok alkalmával tartozik pótolni. A már hallgatott tantárgy vizsgálata ilyen módon kötelezővé válik és a vizsgálati eredmény hiányának ugyanaz a következménye, a melylyel bármely más kötelező tantárgyból való vizsgálati eredmény hiánya jár.

27. §.

Az ösztöndíj
ideiglenes
elvonása.

Az ösztöndíj ideiglenesen elvonatik:

a) ha a hallgató a vizsgálatot a félév végén egy kötelező tantárgyból ki nem állja, vagy

b) letenni elmulasztja;

c) ha a hallgató egy tantárgyból, rajzból vagy gyakorlatból csak elégséges szorgalmi osztályzatot kap;

d) ha az egy félévben hallgatott kötelező tantárgyakból és a rajzokból nyert jeles és jó osztályzatok száma az ebben a félévben nyert összes osztályzatok számának a felét el nem éri;

e) ha az ösztöndíj ideiglenes elvonását a főiskola tanácsa büntetésképpen kimondja (fegyelmi büntetés, elmaradás a tanulmányi utazásról).

Az a) és b) esetben elvont ösztöndíj csak akkor tehető folyóvá, ha a hallgató az első pótvizsgálatot kiállotta. A c) és d) esetben az ösztöndíj egy félévre elvonatik és a hallgató a jövő félévben megtartott vizsgálatokat követő hónap elsejétől kezdve csak akkor lép ismét annak élvezetébe, ha az ekkor nyert vizsgálati eredményekben a jeles és jó osztályzatok száma 75 %-ot tesz és az illető minden tantárgyból és rajzból jeles vagy jó szorgalmi osztályzatot nyert. Máskülönben az ösztöndíjat véglegesen elveszíti.

Az első négy esetben a visszatartott ösztöndíjból két havi részlet a főiskola segélyző-egyesülete javára esik.

28. §.

A hallgató véglegesen elveszíti az ösztöndíjat:

- a) ha erkölcsi magaviselete kifogás alá esik;
- b) ha valamely tantárgyból vagy rajzból szorgalmi osztályzatot nem kapott, vagy ha két vagy több tantárgyból, rajzból vagy gyakorlatból csak elégséges szorgalmi osztályzatot nyert;
- c) ha egynél több kötelező tantárgyból a rendes vizsgálatot ki nem állja, vagy
- d) letenni elmulasztja;
- e) ha valamely tantárgyat ismételni tartozik;
- f) ha ez fegyelmi uton büntetésképpen mondatik ki;
- g) ha előzetesen kieszközölt engedelem nélkül a nagy szünet alatt gyakorlatra nem jelentkezett vagy gyakorlati alkalmaztatásáról a megkívánt jelentést be nem adta.

Az ösztöndíj
végleges
elvonása.

A tanács azonban a 27. §. b) és a jelen §. d) és g) pontjai alatt jelzett esetekben az ösztöndíj ideiglenes illetőleg végleges elvonásától eltekinthet, ha a hallgatónak megokolt folyamodványából vagy ez ennek alapján esetleg foganatosított vizsgálat eredményéből meggyőződött a felől, hogy a hallgatót nyomós okok akadályozták kötelességei teljesítésében.

29. §.

Az erdőmérnöki szakosztály hallgatói viselhetik a XI. fiz. osztályban levő kincstári erdőtisztek számára előírt egyenruhát

Egyenruha.

következő módosítással: kalapot aranyzsinór nélkül, sötétzöld selyem vagy szőrzsinórral és ugyanolyan anyagból készült makkal, ugyanolyan sipkát, mint a milyen az erdőtiszteké, az ezekben levő magyar korona helyett azonban az erdészeti szak érczből vert szokásos jelvénye alkalmazandó, a mely mérőcsőből, csemetefuróból, kézi ívfűrészből és döntő fejszéből áll.

Az előírt oldalfegyvert csak kardbojt nélkül és csupán ünnepestélyes alkalmakkor szabad viselni.

30. §.

Szabadság-
adás,
betegség.

Ha valamely hallgató Selmezbányáról fontos oknál fogva eltávozni kénytelen, egy napi szabadságért az illető tanárokhoz tartozik fordulni.

Három napig terjedő szabadságért a rektorhoz, hosszabb szabadságért a főiskola tanácsához kell írásban folyamodni; ez azonban csak rendkívüli körülmények között adatik meg.

A ki betegsége miatt nem látogathatja az előadásokat, köteles ezt az illető tanároknál azonnal bejelentetni és mulasztását fölgógyulása után legföljebb nyolcz nap alatt orvosi bizonyítvánnyal igazolni.

Más helyről és idegen orvostól eredő bizonyítvány az illetékes politikai hatóság által láttamozandó.

31. §.

Ha a hallgató az előadásokat betegsége miatt egy félévben egyfolytában hat hétig nem látogathatja és idejében bejelentett mulasztását a főiskolai tanács igazoltnak találta, akkor az illető, ha szorgalma különben kifogástalan, a vizsgálatokhoz bocsátható; hat hétnél tovább tartó betegség, úgyszintén hat heti, be nem jelentett vagy igazoltnak nem talált mulasztás a félév elvesztését vonja maga után (18. §.).

32. §.

A félévek
kezdete és
vége.

A téli félév október hó 6-án, a nyári félév márczius hó 6-án kezdődik; amaz február végeig, ez július végeig tart.

A karácsonyi szünet 12, legföljebb 14 napra terjed.

A húsvéti szünet virágvasárnapkal kezdődik és a húsvéti ünnepeket követő keddel végződik.

A pünkösdi szünet csak az ünnepnapokra és a következő keddre szorítkozik.

Ha valamely hallgató a kiszabott szünidőt túllépi és hosszabb kimaradását kellően igazolni nem képes, mulasztása a szorgalmi osztályzat megállapításánál figyelembe jön, sőt esetleg súlyosabb büntetéssel is járhat.

33. §.

Minden hallgató köteles a főiskola segélyező-egyesületének tagjává lenni s e czímen 10 korona tagsági díjat a fölvétel alkalmával lefizetni.

Az egyesület szervezetét és a segélyezésnek módozatait az egyesület szabályai határozzák meg.

34. §.

A főiskolai ifjúságnak szabadságában áll közművelődési, jótékonyági és egyéb társas célokra egyesületeket alakítani vagy oly társulatokban és egyesületekben részt venni, a melyek közügyekkel nem foglalkoznak és törvénybe nem ütköznek.

Ilyen társulat vagy egyesület alakítását köteles annak elnöke vagy jegyzője a megalakulástól számított nyolcz nap alatt írásban bejelenteni a főiskola tanácsának, az egyesület alapszabályait, valamint tagjainak s tisztikarának névsorát jóváhagyás végett bemutatni, az összejevetelek helyét megnevezni és esetről-esetre tudomására hozni az egyesületben beállott minden változást. Mindezeknek betartásáért az elnök, a jegyző s a választmányi tagok együttesen felelősek.

A tanácsnak jogában áll oly társulatot vagy egyesületet felosztatni, a melyet az ifjúságra bármely irányban károsnak tart, vagy a melynek elnöke a föntebbi bejelentést megtenni elmulasztotta.

Ellenzegülés esetén a társulat elnöke és jegyzője elbocsáttatik a főiskoláról s a társulat többi tagjai egyenkint fenyíthetők.

35. §.

A hallgatók közt felmerülő s esetleg becsületbe vágó ügyek elintézésére az ifjúság kebelében fennálló becsületszék van hivatva, a melynek elnöke a főiskolai tanácsnak egy évre kiküldött tagja.

A becsületszék 14 rendes és 7 póttagból áll, a kiket a hallgatók minden tanév kezdetén általános szótöbbséggel egy tanév tartamára saját kebelükből választanak.

A választás a rektor felhívására, a kiküldött tanár elnöklete alatt, a főiskola valamely helyiségében ejtetik meg.

Választó minden hallgató, a ki a választáskor fegyelmi vizsgálat alatt nincs, vagy a kinek büntetést kiállani nem kell; választhatók pedig csak oly hallgatók, a kik feddhetetlen magaviseletűek, fegyelmi vizsgálat alatt nem állanak s fegyelmileg büntetve nem voltak.

Ha a becsületszéknek valamely tagja a tanév folyamán fegyelmi büntetés alá esik, a becsületszék tagja tovább nem lehet és helyét az elnök által behívott póttag foglalja el.

Ugyanez áll be akkor is, ha valamely rendes tag a megjelenésben gátolva vagy a tárgyalásban érdekelve van.

A választás eredményét a főiskola tanácsának kell megerősítés végett előterjeszteni.

A választás megerősítése után a rektor kihirdeti a becsületszék tagjainak névsorát és a becsületszék további szervezésére időt és helyet tűz ki.

Ekkor az elnök a becsületszéket az alelnök és két jegyző választása végett a kitűzött napra és helyre összehívja. Az itt megejtett választásról fölvett jegyzőkönyv, a melyet az újonnan megválasztott jegyzők vezetnek, a főiskola tanácsának haladék nélkül fölterjesztendő.

A becsületszéket mindig az elnök hívja össze, még pedig saját kezdeményezésére vagy valamely becsületszéki tag indítványára; utóbbi esetben előre kell közölni az elintézendő tárgyat az elnökkel, hogy a tanácskozás napirendjét megállapíthassa és megtartása fölött örködjék.

Az ülésekről fölvett jegyzőkönyveket az elnök s az egyik jegyző írja alá. Ezek a jegyzőkönyvek az elnöknel őriztetnek.

Csekélyebb jelentőségű ügyek tárgyalása alkalmával az elnök belátása szerint átadhatja az ülés vezetését az alelnöknek.

A becsületszék névszerinti szavazással mondja ki a vádlott felett a »hibás«-t vagy »nem hibás«-t és a fegyelmi szabályoknak megfelelő büntetést a jegyzőkönyvben indítványozhatja; de a továbbiak iránt a főiskola tanácsa intézkedik.

Határozatképes a becsületszék, ha legalább tíz (10) tagja van jelen. Szavazategyenlőség esetén a marasztaló ítélet emelkedik érvényre. Panaszt emelni az elnöknél, vagy valamely becsületszéki tagnál lehet; utóbbi köteles erről az elnököt értesíteni.

36. §.

A hallgatók illedelmes magaviseletet tanusítani és a fennálló főiskolai szabályok, vagy a főiskola tanácsa által e czélra kibocsátott rendeleteket megtartani kötelesek. Fegyelem.

Ama hallgatók, kik ezek ellen vétének, különösen a kik a rendet és csendet feltűnően megháborítják, a tanczélokra szolgáló intézményeket, taneszközöket és gyűjteményeket megkárosítják, a kik folytonos hanyagságot vagy illetlen magaviseletet tanusítanak, erkölcstelen vagy boszszantást gerjesztő tények által közbotránnyul szolgálnak, vagy a rend és csend érdekében működő közegeket vagy saját tanulótársaikat megsértik, kihágásuk mértékéhez képest fegyelmi eljárás alá esnek.

37. §.

Fegyelem tekintetében a hallgatók a bányászati és erdészeti főiskola tanácsa alatt állanak; rendőri tekintetben a rendőri hatóságnak, polgári ügyekben pedig a rendes bíróságnak is alá vannak vetve.

38. §.

Ha valamely hallgatót a fennálló köztörvények vagy rendeletek áthágása miatt más hatóság elítélt, ellene a kihágásnak a főiskolai rendre vagy a főiskola becsületére való kihatásához képest a főiskola tanácsa is megindítja a fegyelmi eljárást.

39. §.

A főiskola vagy egyes szakosztályainak hallgatói, mint ilyenek, együttvéve testületet nem képeznek, testületileg gyűléseket nem tarthatnak, sem testületeket illető működéseket nem gyakorolhatnak.

40. §.

A főiskolai épületek helyiségeiben a felmerülő szükséghez képest rendezett gyűlésekben tárgyalhatják ugyan a hallgatók az őket illető ügyeket, de az ily gyűlésekhez a tanácskozás

tárgyának bejelentése mellett előre kell kikérni a főiskola rektorának engedélyét.

A rektor ítéli meg, valjon a tárgy megfelel-e a főiskolai szabályok szellemének és ha azt ilyennek találja és a gyűlés a főiskolai rendet nem veszélyezteti, gyűlés-helyet rendel.

Azok, kik ez engedélyt szorgalmazzák, a főiskolai hatóságok irányában kezességet vállalnak a rend fentartása és a főiskola szabályainak a gyűlésben leendő pontos megtartása iránt.

41. §.

A rektor vagy az őt képviselő tanár megjelenhetik a hallgatók gyűlésein és ha a gyűlés eltér a főiskolai szabályoktól vagy a kitűzött céltől, meginthei a gyűlésezőket és szükség esetén feloszlathatja a gyűlést.

42. §.

Csak a főiskola hallgatói és tanárai jogosultak ilyen gyűlésekben részt venni.

A gyűlés rendezői (40. §.) a szabályzat megtartásáért felelősek.

43. §.

Az ifjúság által rendezett mulatságokhoz, fölvonulásokhoz s ünnepélyekhez, a mennyiben azok nyilvános helyen tartatnak, nemcsak a rendőri hatóság engedelmé, hanem a főiskola rektorának előleges beleegyezése is szükséges; eme föltételek pontos betartásáért a rendezők együttesen felelősek.

44. §.

A főiskola minden polgára köteles igazoló jegyét mindig magával hordani és azt az erre hivatott, szolgálatban levő hatósági közegek fölszólítására előmutatni s átadni; ellenkező esetben rendőri eljárásnak vagy fegyelmi büntetésnek lesz kitéve.

Ha valamely hallgató igazoló jegyét elvesziti, köteles ezt a titkárnál azonnal bejelenteni, a hol 2 koronának a főiskolai segélyző-egyesület javára való lefizetése után az igazoló jegy másolatát kapja.

45. §.

Fegyelmi kihágásokra a vétség nagyságához és ismétlődéséhez képest a következő büntetések szabhatók:

1. Megintés és figyelmeztetés a szakosztály főnöke részéről négy szemközt.

2. Megrovás a rektor részéről a főiskolai tanács színe előtt és pedig vagy egyszerűen vagy súlyosbítva:

a) az ösztöndíj ideiglenes,

b) az ösztöndíj végleges elvonásával;

c) azzal a kijelentéssel, hogy ismételt, habár kisebb szerű kihágás esetén a főiskolából való kizárás fog bekövetkezni.

3. Kizárás a főiskolából 1—4 félévre.

4. Kizárás a főiskolából örökre.

5. Kizárás az összes hazai főiskolákból.

A jelen § 2. c) pontja alatt jelzett kijelentésnek tudomásul vételét köteles a megfenyített hallgató mindenkor sajátkezű aláírásával igazolni.

Meg nem felelő erkölcsi magaviselet feltétlenül végleges kizárást von maga után.

A büntetések nemcsak egyenkint, hanem egyesítve is alkalmazhatók.

Ellenszegülés a főiskola tanácsának határozata vagy a kiszabott büntetések ellen mindenkor végleges kizárással fenytetik.

Az elbocsátásról úgy a szülők vagy gyámok, mint a helybeli rendőri hatóság is értesítetnek.

46. §.

Ha a főiskola valamely polgára tanulmányainak befejezése folytán vagy bármi más okból elhagyni akarja a főiskolát, ezt a szándékát a titkárnak bejelenteni és igazoló jegyét átadni tartozik. A titkár ebből kifolyólag ellátja az átadott indexet az elbocsátásra vonatkozó záradékkal s azt a rektorral együtt aláírja. Elmenetel a főiskoláról.

A ki ellen a főiskola fegyelmi bizottságánál vagy a becsületszéknél fegyelmi eljárás van folyamatban, annak indexét az ügy lebonyolítása előtt záradékkal ellátni nem lehet.

A ki kilépését a vizsgálatok közt jelenti be, annak indexe csak a félév befejezése után látható el záradékkal; ha pedig

vizsgálati osztályzatok hiánya miatt amúgy is elbocsáttatnék a főiskoláról, kilépése nem tekinthető önkéntesnek.

A záradékban a szakosztály teljes elvégzése (a mi egyszerűsége az államvizsgálatra való bocsátásnak is egyik szabályszerű feltétele) csak akkor igazoltatik, ha az index tulajdonosa a választott szakosztály tantervében foglalt összes tantárgyakat hallgatta s azok mindegyikéből eredménynyel vizsgázott. Ebben az esetben az index záradéka a következő:

»Hogy N. N. úr a ... szakosztályt (esetleg mint ösztöndíjas) a kötelezőleg előírt összes tantárgyából tett vizsgálatok alapján teljesen elvégezte és ez alatt az egyes félévekben az index belső lapjain kimutatott magaviseletet tanúsította, hivatalosan bizonyítjuk«.

Ellenkező esetben, azaz ha a hallgató a kötelező tantárgyak valamelyikét nem hallgatta, avagy ha egy vagy több tantárgyból vizsgálati eredménye hiányzik, az index záradéka a következő:

a) Önkéntes kilépés esetében: »Az index tulajdonosa N. N. úr, önként megszűnt a főiskola polgára lenni«.

b) Elbocsátás esetén: »Az index tulajdonosa, N. N. úr, megszűnt a főiskola polgára lenni«.

A végzett szakosztály összes tantárgyai s a nyert osztályzatok, könnyebb összehasonlítás céljából, az index egyik lapján együttesen is ki vannak mutatva.

1851

1866

III. FEJEZET.

Bányászati államvizsga-szabályzat.

47. §.

A m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán szerzett tudományos képzettségnek, de különösen az elméleti szakismeretek gyakorlati helyes alkalmazásához megkívánt képességnek igazolása végett a főiskolán a bányamérnöki, fémkohómérnöki és a vaskohómérnöki szakokból államvizsgák tartatnak.

48. §.

Államvizsgához csak azok bocsáthatók, a kik előlegesen igazolják:

1. hogy feddhetlen erkölcsűek;
2. hogy a gimnáziumi vagy reáltanodai érettségi vizsgát letették;
3. hogy szaktanulmányaikat a hazai vagy azzal egyenrangú valamely külföldi főiskolán mint rendes hallgatók teljesen elvégezték;
4. hogy az egyes szakosztályokra kötelező s az I. fejezet 3. §-ában elősorolt tantárgyakat hallgatták és azoknak mindegyikéből legalább elégséges eredménnyel kolloquáltak vagy vizsgáztak. Megjegyzendő, hogy valamely szakosztály enciklopédikus tantárgyát egy más szakosztály ugyanazon, de terjedelmesebben előadott tantárgya helyettesítheti; ennek ellenkezője azonban nem engedhető meg.

Más egyenrangú főiskolán hallgatott tantárgyak is beszámíthatnak, ha a jelentkező indexekkel vagy bizonyítványokkal kimutatja, hogy kérdéses tantárgyakból az előadásokat látogatta és eredménnyel vizsgázott.

5. Igazolniok kell egyszersmind a jelentkezőknek, hogy tanulmányaik befejezése után a választott szak körébe tartozó

rendszeres üzemnél legalább két évig gyakorlati szolgálatban állottak.

Kivételt képeznek a bányahatósági szolgálatra készülő, bányamérnöki szakosztályt végzett ifjak, a kik valamely rendszeres bányüzemnél, illetőleg a bányahatóságnál töltött egy évi gyakorlat után bocsáthatók az államvizsgáláshoz, ha a fenálló törvények és szabályok szerint megkivánt jogi képzettséget kimutatni képesek és ha a fennebbieken elősorolt egyéb követelményeknek is megfeleltek.

A főiskolán alkalmazott tanársegédek csak abban az esetben bocsáttatnak államvizsgáláshoz, ha a szünidők alatt valamely bányánál, kohónál vagy vasgyárnál gyakorlati szolgálatot is teljesítettek.

49. §.

Az államvizsgák minden év október és márczius hónapjaiban tartatnak.

50. §.

Az államvizsga letételének engedélyezéseért a 48. §. értelmében felszerelt és bélyeggel ellátott folyamodványok a főiskola rektorához küldendők be, a ki azokat határozathozatal végett a főiskola tanácsának mutatja be.

A jelentkezés határideje a márcziusi államvizsgákhoz január 15-én, az októberiekhez július 15-én telik le.

51. §.

Minden szigorló köteles azokról a szakdolgozokról, melyeket gyakorlati szolgálata alatt az üzem körében végzett, látott és tapasztalt, egy terjedelmes, kimerítő, a netalán szükséges rajzokkal ellátott, önállólag kidolgozott, saját nézeteinek nyilvánításával kísért és sajátkezüleg írt szakbeli leírást beterjeszteni a főiskola rektorához és pedig legkésőbb február hó 15-ig, illetőleg szeptemker hó 15-éig.

52. §.

Minden államvizsgáért 50 korona vizsgálati díj fizetendő, melyet, a nyert engedély előmutatása mellett, a főiskola titká-

ránál kell letenni, az oklevél kiállításáért járó összeggel együtt. Az a szigorló, ki az államvizsgát nem állotta ki, a vizsgálati díj visszaszolgáltatására igényt nem tarthat.

53. §.

Az államvizsgák zárt helyen, felügyelet alatt készítendő írásbeli vagy tervezési dolgozatokból, laboratoriumi munkálatokból és nyilvános szóbeli vizsgálatból állanak.

Az írásbeli vizsgálat mindenkor megelőzi a szóbelit.

54. §.

Az írásbeli vizsgálatok és laboratoriumi munkálatok tárgyát minden alkalommal a vizsgáló-bizottság határozza meg.

55. §.

A vizsgáló-bizottság tagjai:

1. a m. kir. pénzügyminiszterium által kiküldött biztos;
2. a főiskola rektora, illetőleg, ha az erdészeti szaktanár, a prorektor, mint elnök;
3. a vizsgálati tárgyak tanárai;
4. gyakorlatban működő szakférfiak, kiknek nemcsak joguk, hanem feladatuk is, hogy a nyilvános szóbeli vizsgákon, mint examinátorok, a tanárokkal egyaránt közreműködjenek.

A m. kir. pénzügyminiszter, az országos magyar bányászati és kohászati egyesület meghallgatása után, 5 évről 5 évre 20 állandó tagot — és pedig a bányamérnöki szakból 8, a vaskohómérnöki szakból 8, a fémkohómérnöki szakból pedig 4 szakembert jelöl ki a vizsgáló-bizottságba az állami- és magánüzemeknél alkalmazott műszaki tisztviselők sorából; az állandó bizottság tagjai közül pedig esetől-esetre legalább egy-egy examinátort hív meg az államvizsgálóhoz.

A vizsgáló-bizottság helyben nem lakó tagjai a VI. fizetési osztálynak megfelelő napidíj és utiköltség megtérítésében részesülnek.

56. §.

A vizsgáló-bizottság az írásbeli vizsgálaton benyújtott dolgozatokat a szóbeli vizsga előtt megbírálja és ennek alapján határozza el, hogy vajjon a szigorló szóbeli vizsgára bocsátható-e vagy nem.

57. §.

A vizsgálat befejeztével a vizsgáló-bizottság a házi dolgozatok, az írásbeli vizsga, laboratoriumi munkálatok és a szóbeli feleletek alapján szótöbbséggel határozza meg a vizsga-eredményt, illetőleg osztályzatot.

58. §.

Kik az államvizsgát minden tekintetben kellő sikerrel kiállották, oklevelet nyernek.

59. §.

Az oklevelekben háromféle osztályzat használtatik a képességi fokozat megjelölésére, a mennyiben ki van tüntetve, hogy a szigorló »elégéses«, »jó« vagy »jeles« eredménnyel állotta ki az államvizsgát.

60. §.

Az oklevél, kivánság szerint, vagy erős papíron vagy pergamenten függő pecséttel adatik ki, a főiskola rektora és a szakosztály főnöke által aláírva.

Az oklevél kiállításáért, a bélyegilletéken kívül, az első esetben 15 korona, a második esetben 20 korona fizetendő a titkári hivatalban.

61. §.

Azok, kik az államvizsgát kellő sikerrel ki nem állják, azt még egy ízben ismételhetik. A vizsgálati díj ismétlés esetében ujjolag fizetendő.

Az a szigorló, a ki másodszor sem állotta ki az államvizsgát, harmadszor már nem bocsátható vizsgára, kivévn, ha a bizottság a második vizsgálat alkalmával egyhangulag oda nyilatkozott volna, hogy az illetőnél tapasztalt képesség mellett alapos remény van arra, hogy az államvizsgát harmadízben sikerrel teszi le.

62. §.

Kik egynél több szakosztályt (pl. bányamérnököt és vas-kohómérnököt) végeztek, azok az államvizsgákat az illető szakokból vagy egyszerre vagy külön tehetik le. Első esetben mind

a két szaknak tantárgyai képezik az államvizsga tárgyát, második esetben pedig az első államvizsga csak egy szakra vonatkozik s a másik szaknak különleges tantárgyai, melyek az előbbi államvizsgán elő nem fordultak, egy második államvizsgán vétetnek elő.

63. §.

Az egyes szakosztályok államvizsgájának tárgyai, elméleti és gyakorlati szempontból véve, a következők:

A) *A bányamérnöki szakosztálynál.*

1. Bányaművelés-tan.
2. Bányajog.
3. Kőszén- és érczelőkészítés.
4. Bányagéptan.
5. Bányamérés-tan.
6. Geodézia.
7. Ásványtan.
8. Alkalmazott geológia (telérvképződés-tan, közettan).
9. Középítészet.

B) *A kohómérnöki szakosztálynál.*

1. Elemzővegytan.
2. Vegyészeti iparműtan.
3. Kémlelészet.
4. Fémkohászat.
5. Pénzverészet.
6. Fémjelzés és fémbeváltás.
7. Kohótelepek tervezése.
8. Középítészet.
9. Fémkohászati géptan.

C) *A vaskohómérnöki szakosztálynál.*

1. Vaskohászat-tan.
2. Vaskohók tervezése.
3. Öntészet.
4. Tüzelés-tan.
5. Vaskémlelészet gyakorlati része.
6. Középítészet.
7. Vasgyári gépek.

64. §.

Az oklevél szövege következő:

Oklevél.

Mi, a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rektora és a tanártestület nevében a szakosztály főnöke urat, ki született, tanulmányait végezte és ezen képességi okmány megszerzésére a m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán szabályszerűen tartott mérnöki államvizsgát a (tantárgyak elősorolva a 63. §-ból) eredménnyel kiállotta, Ő Csász. és Apost. Királyi Felsege által reánk ruházott hatalomnál fogva ezennel okleveles (bánya-, fémkohó-, vas-kohó) mérnöknek nyilatkoztatjuk.

Minek hitelére ezen oklevelet kiadtuk és a m. kir. bányászati és erdészeti főiskola nagyobb pecsétjével, valamint saját aláírásunkkal megerősítettük.

A m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rektora (középen).

A szakosztály főnöke (jobb felől).

1851

1866

IV. FEJEZET.

Erdészeti államvizsga-szabályzat.

65. §.

Az 1879. évi XXXI. törvényczikkbe iktatott erdőtörvény értelmében alkalmazandó erdőtisztektől megkivánt szakképzettség, valamint általában az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges képesség mértékének megbírálása végett erdészeti államvizsga tartatik, melynek célja az, hogy a 66. §. szerint szakférfiakból alkotott vizsgáló bizottság megítélje, vajjon a jelölt az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képzettséggel rendelkezik-e.

66. §.

A vizsgáló bizottság áll: az elnökből és három vizsgáló biztosból, kik közül az elnök által megbizott a jegyzőkönyvet is vezeti.

67. §.

A vizsgáló bizottság elnöke a m. kir. országos főerdőmester vagy helyettese.

Vizsgáló biztosok gyanánt azok a bizottsági tagok működnek, a kiket az elnök a földmivelésügyi miniszter által az »Országos Erdészeti Egyesület« meghallgatásával 6 évről 6 évre, államvizsga bizottsági tagnak kinevezett 20 (husz) szakképzett erdész közül az államvizsgához esetről-esetre meghív.

Az államvizsgához csak az bocsátható, a ki hiteles okirattal előlegesen igazolja, hogy:

- a) feddhetlen életű;
- b) főgimnáziumon vagy főreáliskolán az érettségi vizsgát sikerrel letette;
- c) a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolán vagy azzal egyenrangú valamely más szakintézeten a

selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztálya számára előírt összes tantárgyakból a vizsgákat sikerrel letette, (a ki a m. kir. tudományegyetemen vagy a m. kir. műegyetemen némely a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola rendes hallgatói számára előírt tantárgyakat hallgatott, azokból kielegítő vizsgaeredményt mutat fel, attól ezen tantárgyakra nézve a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola részéről külön bizonyítvány nem kívántatik);

d) a fennebb említett vizsgák letétele után legalább 2 (kettő) évig rendszeresen kezelt erdőgazdaságnál gyakorlati szolgálatban állott és végül

e) ha mindazokról az erdészeti szakdolgozokról, melyeket gyakorlati szolgálata alatt az erdőgazdaság körében látott és végzett, önállóan kidolgozott, sajátkezűleg írt leírást mutat be.

A szakleírást a jelöltnek előljáró tisztviselője a következő záradékkal látja el: »Igazolom, hogy ezen szakleírás n. n. (folyamodó neve kiirandó) készítette és hogy az abban foglaltak a valóságnak megfelelnek.«

69. §.

Államvizsga évenként kétszer: tavasszal és ősszel tartatik Budapesten a földművelésügyi minister által kitzűzött helyen és időben.

Az államvizsga ideje a »Budapesti Közlöny«-ben, a »Földművelési Értesítő«-ben, az »Országos Erdészeti Egyesület« szakközlönyében az »Erdészeti Lapok«-ban közhírré tétetik.

Az államvizsgát letenni szándékozók tartoznak a jelen szabályzat 68. §-a értelmében felszerelt és szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványukat a tavaszi államvizsgához legkésőbbben február hó, az őszihez pedig augusztus hó végéig a vizsgálóbizottság elnökéhez bérmentve beküldeni.

70. §.

A vizsgálóbizottság elnöke a folyamodványokkal betejesztett leczkekönyveket (Index) és egyéb vizsgálati bizonyítványokat a törzskönyvi adatokkal való összehasonlítás végett a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolának küldi meg s azokat visszaérkezés után a folyamodványokkal és egyéb okiratokkal együtt véleménye kíséretében a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

71. §.

Államvizsga-díj fejében 50 (ötven) korona fizetendő, melyet a jelölt, közvetlenül a vizsga megkezdése előtt, a földművelésügyi miniszter által e czélból kiküldött számvevőségi tisztviselő kezéhez lefizetni tartozik.

Azon jelöltnek, ki vagyontalanságát hitelt érdemlően igazolja, a vizsgadíj részben vagy egészben kivételesen elengedtetik, a mi az államvizsgálóhoz való bocsátásért benyújtott folyamodványban egyidejűleg kérhető.

72. §.

Az államvizsga szóbeli és írásbeli részből áll s az erdészeti tudományok következő ágazataira terjed ki:

a) erdészeti növénytan, növénykórtan, talajtan és éghajlatlan;

b) erdőművelés, erdővédelem, erdőhasználat és erdészeti iparműtan;

c) erdőbecslés, erdőérték- és nyereségszámítás és erdőrendezés;

d) erdészeti szállító eszközök és berendezések;

e) erdészeti földmérés és építkezés;

f) vadásztan;

g) erdészeti statisztika, adminisztráció és gyakorlati közgazgatás;

h) magyarországi erdészeti, vadászati törvények, szabályok és rendeletek, valamint az erdőgazdaságot illető birtokrendezési és adótörvények.

73. §.

Az írásbeli vizsga zárt helyen s a vizsgálóbizottság legalább két tagjának felügyelete alatt az államvizsga első napjának délelőtti 9 órájától délután 6 óráig tart.

Az írásbeli vizsga tárgya három szakkérdés, melyeket az elnök és a vizsgáló biztosok az államvizsga előtti napon a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskolától s az »Országos Erdészeti Egyesület«-től ez iránt bekívánt javaslatoknak figyelembe vételével együttesen állapítanak meg.

74. §.

A jelölt a kérdéseket külön-külön íven önállóan kidolgozni s mihelyt valamely kérdést megfejtett, azt az elnöknek vagy a vizsgáló biztosok valamelyikének azonnal átadni tartozik.

A kérdések kidolgozásánál az elnök megállapította segédkönyveken kívül (Erdészeti segédtablák, Erdészeti zsebnaptár) semmi más könyvet vagy irományt használni nem szabad.

75. §.

A szóbeli vizsga nyilvános s arra az ez iránt érdeklődők az elnöktől kérnek bebocsáttatást.

76. §.

A jelöltek a szóbeli vizsgára, a melynek tartama egy jelölnél $1\frac{1}{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet, abban a sorrendben tartoznak jelentkezni, a mint az az írásbeli vizsga kezdetén e végből megtartott sors-húzás útján megállapított.

Ha valaki e sorshúzás megállapította sorrend szerint (kel-lően igazolt ok miatt) a vizsgára nem jelentkezik, a vizsgát csak soron kívül vagyis akkor teheti le, ha az összes többi jelölt a vizsgát letette.

77. §.

A vizsga eredményét a bizottság a házidolgozat, továbbá az írásbeli kérdések megfejtése és a szóbeli feleletek alapján egyetértően, vélemények eltérése esetén pedig szótöbbséggel hozott határozat szerint állapítja meg s a jelöltnek a vizsga napján élıszóval kihirdeti.

A szavazatok egyenlı száma esetén az elnök szavazata dönt.

78. §.

Az államvizsga letételéről a következı szakaszban körül-írt szövegü, függő pecséttel és a vizsgáló bizottság tagjainak aláírásával ellátott oklevél fog kiadatni, melyben a kiteendő képességi fokozatok a következők: »képesített« vagy »kitüntetéssel képesített.«

79. §.

Az erdészeti államvizsgáról szóló oklevél szövege a következő:

Oklevél.

Mi, az erdészeti államvizsga bizottság alulirt elnöke és tagjai.....urat, ki..... n..... vármegyébenben született, és szaktanulmányait a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztálya hallgatói számára előírt tantervnek megfelelően elvégezte, a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter urnak.....évi.....számú rendelete alapján Budapesten (évszám betűkkel kiírva)..... év..... hó..... napjain megtartott erdészeti államvizsga alkalmával az erdészeti tudományokból megvizsgálván, az erdőgazdaság önálló vezetésére kitüntetéssel képesítettnek képesítettnek találtuk, a ránk ruházott hatalomnál fogva ezennel okleveles erdőmérnöknek nyilatkoztatjuk, minek hitelül részére az államvizsga bizottság nagy pecsétjével ellátott és saját aláírásunkkal megerősített ezen oklevelet kiszolgáltattuk.

Kelt Budapesten,.....évi.....hó.....n.

Az erdészeti államvizsga
bizottság elnöke:

N. N.

m. kir. orsz. főerdőmester.

Az erdészeti államvizsga
bizottság tagja:

N. N. aláírása.

N. N. »

N. N. »

(Az erdészeti államvizsga bizottság nagy pecsétje.)

80. §.

Az oklevél kiállításáért a bélyegilletéken kívül díj nem fizetendő, s annak költségeit, valamint az államvizsga megtartásával egybekötött egyéb kiadásokat az országos erdei alap fedezi, ennek fejében azonban a befizetett vizsgadíjak nevezett alap javára vételeztetnek be.

81. §.

Az, a ki képesítést nem nyert, rendszerint legfeljebb még kétszer, még pedig a vizsgáló bizottság által a jelölt készült-

ségéhez képest megállapítandó félévi, esetleg egy évi gyakorlati szolgálat után bocsájtható államvizsgához. Ezen kívül csak kivételesen adhat a földművelésügyi m. kir. miniszter engedélyt további vizsgaletételre.

Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében kérendő s a vizsgadíj minden ismétlés esetében ujlag fizetendő.

82. §.

Az államvizsga folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, melynek a megtörténtek felsorolása mellett tartalmaznia kell azt is, hogy a jelöltek a kiérdemelt képességi fokozatokat egyhangulag vagy szótöbbséggel nyerték el.

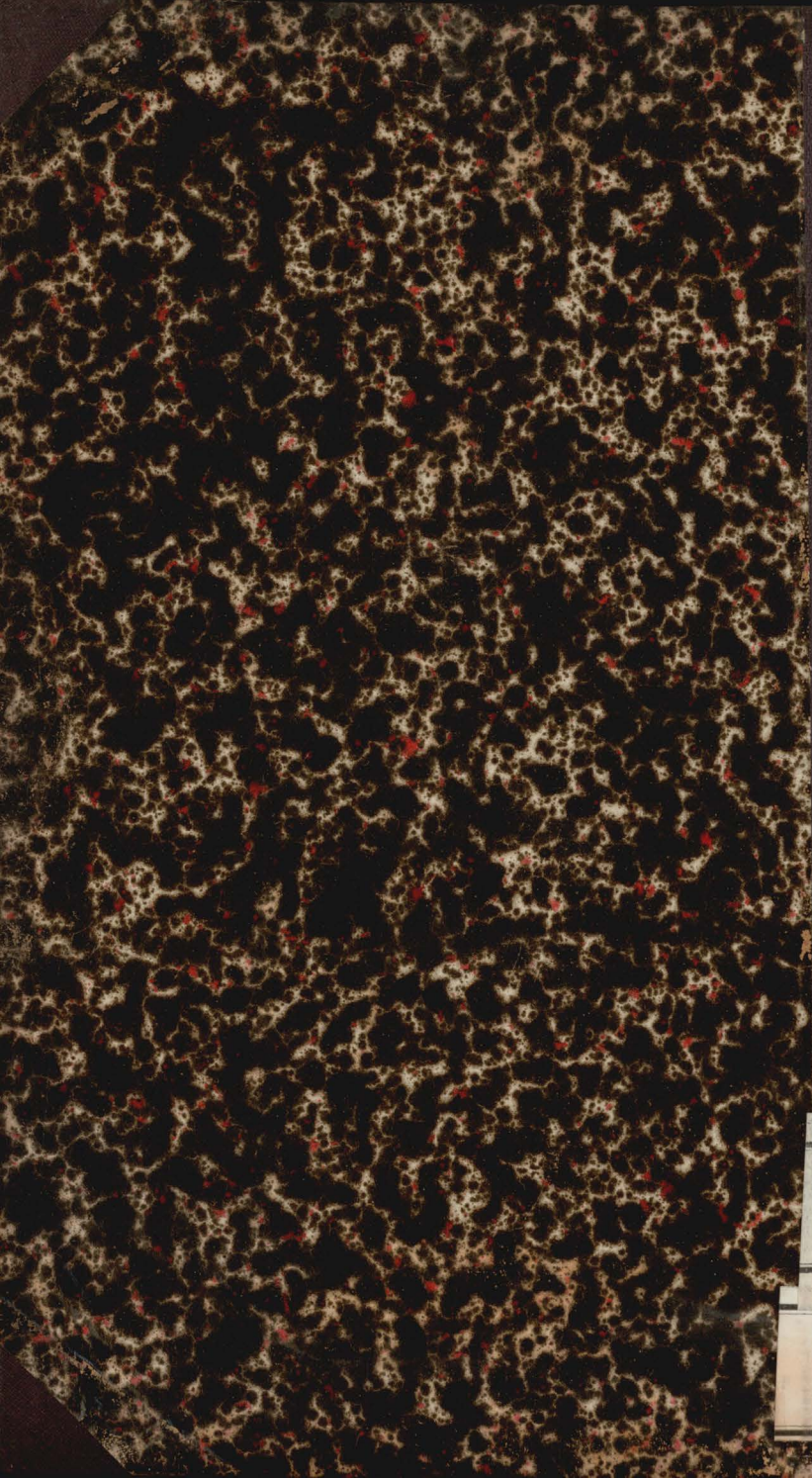
A jegyzőkönyvet, valamint az írásbeli dolgozatokat az elnök a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel, ki a jegyzőkönyvet hiteles másolatban a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskolának beküldi.

83. §.

A vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló biztosok napidíj és utiköltség megtérítésben részesülnek, mi iránt a földművelésügyi miniszter külön rendeletben intézkedik.

84. §.

Jelen szabályzat csak azokra a jelöltekre érvényes, a kik a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola erdőmérnöki szakosztályát az 1904—1905. tanév elejétől életbe léptetett új tanrendszer alapján végezték; a régi tanrendszer alapján végzett jelöltekre nézve pedig érvényben marad a m. kir. földművelésügyi miniszter által az 1899. évi 76,866. szám alatt kiadott szabályzat.

1

